

บุพปัจจัยของความพร้อมในการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐาน เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

Antecedents of Foundation Education. Administration Readiness for Receive the Transferring School from Ministry of Education

ศรีพงษ์ บุตรงามดี¹

Sripong Butrngamdee¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาตัวแปรสำคัญที่เป็นบุพปัจจัยของความพร้อมในการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐาน เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ การศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้อำนวยการสำนัก/กองการศึกษาสังกัดเทศบาล จำนวน 600 ตัวอย่าง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบจำลองสมการโครงสร้าง และการสัมภาษณ์เจาะลึกนายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการสำนัก/กองการศึกษาสังกัดเทศบาล และครูที่ถ่ายโอนมาสังกัดเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและปัจจัยด้านศักยภาพในการจัดการศึกษา มีอิทธิพลทางตรงต่อปัจจัยด้านประชาชนผู้รับบริการ และความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

¹ ปรินญาปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนา แขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

¹ Doctor of Philosophy Development Administration, Suan Sunandha Rajabhat University

และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านปัจจัยด้านประชาชนผู้รับบริการ 2) ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการดังนี้ (1) การพัฒนาผู้บริหารท้องถิ่นให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการศึกษา (2) การพัฒนาพนักงานส่วนท้องถิ่นให้เป็นนักบริหารการศึกษามีอาชีพ (3) พัฒนางค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และมีทรัพยากรทางการศึกษาที่เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ทั้งด้านอาคาร บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ และ (4) การพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการศึกษาท้องถิ่น มีความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการศึกษามีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อค้นพบได้ยืนยันความสำคัญของทฤษฎีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งนำไปสู่ข้อเสนอแนะที่ว่า การแก้ปัญหาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ จำเป็นจะต้องเร่งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีการสรรหาบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และพัฒนาประสิทธิภาพการติดต่อสื่อสาร

สำคัญ: ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การถ่ายโอนสถานศึกษา, บุคลากรของความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

The objectives of this research are to study the antecedents of foundation education administration readiness for the transferring of schools from the Ministry of Education. The research is conducted via mixed methodology of quantitative and qualitative researching methods. The sample of quantitative research are 600 education division directors and the structure equation modeling is used. The sample of qualitative research are mayors, education division directors and teachers who have been transferred from Ministry of Education and the in-depth

interview. is used. The results are as follows : 1) Local administration organization factors and foundation education administration potential factors had a direct effect on people factors and foundation education administration readiness, as well as an indirect effect on foundation education administration readiness. 2) The foundation education administration readiness preparation steps for the preparation of schools from the Ministry of Education : (1) The mayor development towards a better understanding, knowledge and realization of education significance. (2) The office development to become professional educators. (3) The local administration organization development towards participation administration and sufficient educational resources in Terms of structure, personnel, budget, material, equipment and building. and (4) The people development. Toward a better understanding of local education and public participative promotion. The results are consistent with the data from the qualitative research. And the results confirm the Readiness for Change Theory. The suggestions are : participative management promotion, professional education personnel recruitment, people participation promotion and communication's efficiency development

Keywords : Foundation education administration readiness, Transferring school, Antecedents of foundation education administration readiness, : Foundation education administration readiness preparation steps

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 289 วรรคสอง บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 ถึง มาตรา 19 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 14 ได้บัญญัติให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

จากสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นจำนวนมากที่ขาดแคลนทรัพยากรสำหรับใช้ในการจัดการศึกษา เช่น การขาดแคลนครู วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนต่างๆ เป็นต้น จน

ต้องขอรับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สุวรรณ พินคานนท์, 2551) ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่ชนบทเป็นจำนวนมาก ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และที่สำคัญตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้มีการถ่ายโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำหนดให้แผนปฏิบัติการจึงนำไปสู่การกำหนดนโยบายการถ่ายโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การจัดการศึกษาของประเทศไทยเป็นการจัดการศึกษาของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ซึ่งคาดหวังให้การจัดการศึกษาดังกล่าวสามารถแก้ไข

ปัญหาและสนองตอบความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

เมื่อถ่ายโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วคุณภาพการศึกษาที่ประชาชนได้รับจะต้องไม่ต่ำกว่าเดิม ซึ่งในแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดไว้ว่า คุณภาพของการให้บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจะต้องดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม ประกอบกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพเด็ก ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสำคัญต่ออนาคตของประเทศชาติ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไปดำเนินการโดยที่ยังไม่มีความพร้อม ก็อาจสร้างความเสียหายให้แก่ประเทศชาติได้

จากการทบทวนผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ เพราะยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษา และยังมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะช่วยเหลือด้านการศึกษาอย่างเต็มที่ตามความต้องการของโรงเรียน (สมหวัง

คันธรส, 2543 ; สำราญ ชวนวัน, 2546 ; สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเลิงสาง จังหวัดนครราชสีมา, 2545 ; ศิริธรรม จันทพันธ์, 2544 ; มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545 ; สุรพล ทองชาติ, 2544 ; ประภาพรณ ไชยวงศ์, 2544 ; สำลี เก่งทอง, 2543 ; ทวีศักดิ์ คำรักษ์ และคณะ, 2542)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรวิจัยบุพปัจจัยของความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสำหรับใช้ประกอบในการพัฒนาขั้นตอนในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะทำให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความพร้อมในการรับถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. ระดับของปัจจัยด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยด้านศักยภาพในการจัดการศึกษา และปัจจัยด้านประชาชนผู้รับบริการที่มีผลต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

2. ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยด้านศักยภาพในการจัดการศึกษา และปัจจัยด้านประชาชนผู้รับบริการที่มีผลต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

3. ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

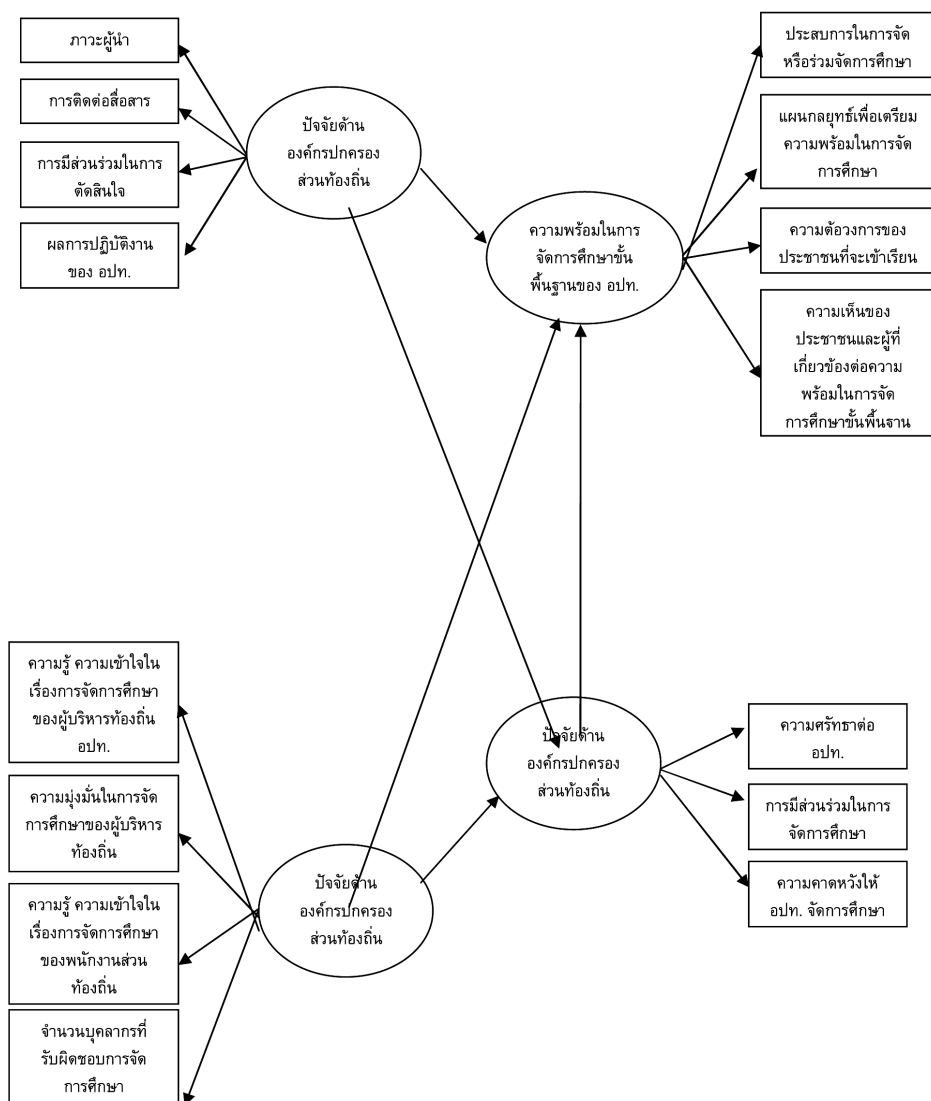
ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาบุพปัจจัยของความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลเท่านั้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้จากการบูรณาการแนวคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง

ของ Glidewell (1986) Fitzgerald (1988) Harvey and Wald (1989) และ Kotter and Schlesinger (1979) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านองค์กร ปัจจัยได้ศักยภาพ และปัจจัยได้ลูกค้า โดยกำหนดให้บุพปัจจัยความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย ปัจจัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยด้านศักยภาพในการจัดการศึกษา ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น ความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาของพนักงานส่วนท้องถิ่น และจำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา และปัจจัยด้านประชาชนผู้รับบริการ ได้แก่ ความศรัทธาของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความคาดหวังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษา และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังภาพ 1

101

สมมติฐาน

จากกรอบแนวคิดในการวิจัย สามารถเขียนสมการโครงสร้างซึ่งเป็นสมมติฐานได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยได้ประชาชนผู้รับบริการ (PEOPLE) ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Administration Organization : LOCAL) และปัจจัยด้านศักยภาพในการจัดการศึกษา (Education Administration Potential : EDADMIN) PEOPLE = f (LOCAL, EDADMIN) (1)

สมมติฐานที่ 2 ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ (Foundation Education Administration Readiness : READY) ขึ้นอยู่กับปัจจัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Administration Organization : LOCAL) ปัจจัยด้านศักยภาพในการจัดการศึกษา (Education Administration Potential : EDADMIN) PEOPLE = f (LOCAL, EDADMIN) และปัจจัยด้านประชาชนผู้รับบริการ (PEOPLE) READY = f (LOCAL, EDADMIN, PEOPLE) (2)

วิธีการวิจัย

วิธีการวิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ สำหรับการศึกษาระดับอิทธิพลของบุพ

ปัจจัยของความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ และใช้วิจัยเชิงคุณภาพสำหรับการศึกษาขั้นตอนในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการประชาชน

ประชากร ได้แก่ เทศบาลทั่วประเทศ จำนวน 1,619 แห่ง ซึ่งจำแนกเป็นเทศบาลนคร จำนวน 23 แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน 140 แห่ง และเทศบาลตำบล จำนวน 1,456 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก/กองการศึกษา จำนวน 600 ราย โดยทำงานสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (Multi - Stage Random Sampling) ขั้นตอนแรกทำการสุ่มตัวอย่างผู้อำนวยการสำนัก/กองการศึกษาแบบเป็นสัดส่วนตามประเภทของเทศบาล ซึ่งมี 3 ประเภท คือ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล กลุ่มตัวอย่างผู้อำนวยการสำนัก / กองการศึกษาของเทศบาลนคร จำนวน 8 ราย เทศบาลเมือง จำนวน 52 ราย และ เทศบาลตำบล จำนวน 540 ราย ขั้นตอนที่สองนั้นทำการสุ่มตัวอย่างผู้อำนวยการสำนักงาน/กองการศึกษาของเทศบาลในแต่ละประเภทแบบเป็นสัดส่วนตาม

ภาค ซึ่งมี 5 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออก ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประเภทของเทศบาล	เทศบาลนคร		เทศบาลเมือง		เทศบาลตำบล		รวม	
	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (ราย)	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (ราย)	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (ราย)	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (ราย)
ภาคเหนือ	5	2	21	8	331	123	357	133
ภาคกลาง	6	2	41	15	287	106	334	123
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	1	30	11	489	181	523	193
ภาคใต้	7	2	30	11	210	78	247	91
ภาคตะวันออก	1	1	18	7	139	52	158	60
รวม	23	8	140	52	1,456	540	1,619	600

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ (1) ปัจจัยด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แลผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) ปัจจัยด้านศักยภาพในการจัดการศึกษา ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น และความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาของพนักงานส่วนท้องถิ่น และจำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา (3) ปัจจัย

ด้านประชาชนผู้รับบริการ ได้แก่ ความศรัทธาของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตัวแปรตาม คือ ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ขั้นตอน สำหรับ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงาน/กองการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ตอบประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านศักยภาพในการจัดการศึกษา ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านประชาชนผู้รับบริการ และตอนที่ 5 ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสร้างและพัฒนาขึ้น โดยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่า แบบสอบถามปัจจัยด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าความเชื่อมั่น 0.97 แบบสอบถามปัจจัยศักยภาพในการจัดการศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น 0.91 และแบบสอบถามความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเชื่อมั่น 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาไปติดต่อขอความอนุเคราะห์จากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดเก็บข้อมูลจากเทศบาลที่เป็นก

ลุ่มตัวอย่าง โดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นออกหนังสือส่งแบบสอบถามผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย จำนวน 600 ราย ปรากฏว่าผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนเพียง 328 ราย แต่ต่อมา 3 สัปดาห์ได้รับทยอยเพิ่มจึนรวมเป็น 521 ราย จึงได้ทำการตรวจสอบเทศบาลกลุ่มตัวอย่างที่เหลือ จำนวน 79 ราย และได้ติดต่อประสานขอความร่วมมือทางโทรศัพท์โดยตรงเป็นรายบุคคลจึงสามารถติดตามแบบสอบถามได้ครบทั้ง 600 ราย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าสถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยเป็นการหาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นโดยใช้โปรแกรมลิสเรล 8.30 (LISREL 8.30) โดยผู้วิจัยทำการตรวจสอบการเข้าได้คิของแบบจำลอง (Overall fit) ดังนี้ (Joreskog & Sorbom, 1993, 120-131)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผลการปฏิบัติขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับปัจจัยด้านศักยภาพในการจัดการศึกษา พบว่า ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการศึกษาของพนักงานส่วนท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และรองลงมาคือ ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการศึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น ส่วนปัจจัยด้านประชาชนผู้รับบริการ พบว่า ความคาดหวังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความศรัทธาของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ปัจจัยด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วย ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอิทธิพลทางตรงต่อปัจจัยด้านประชาชนผู้รับบริการ และมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับปัจจัยด้านศักยภาพในการจัดการศึกษาซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น ความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาของพนักงานส่วนท้องถิ่น และจำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา มีอิทธิพล

ทางตรงต่อปัจจัยด้านประชาชนผู้รับบริการ และมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านประชาชนผู้รับบริการซึ่งประกอบด้วย ความศรัทธาของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความคาดหวังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษา อิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

3.1 พัฒนาผู้บริหารท้องถิ่น ให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการได้แก่ (1) มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาและการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา (2) เห็นความสำคัญของการศึกษา (3) มีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา (4) มีความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษา

และ (5) มีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง

3.2 พัฒนาพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ (1) มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาและการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา ตลอดจนกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา (2) เป็นนักบริหารการศึกษามีอาชีพ

3.3 พัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ (1) มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาโดยตรง (2) มีผู้บริหารการศึกษามีอาชีพ และมีบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในจำนวนที่เพียงพอ (3) มีวัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่สำหรับจัดการศึกษา (4) มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม (5) มีสภาท้องถิ่นที่เห็นความสำคัญของการศึกษา และพร้อมที่จะสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (6)

มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระหว่างบุคลากรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน (7) มีผลการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป

3.4 พัฒนาประชาชน ให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ (1) มีความเชื่อมั่นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) มีความคาดหวังและความต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนโรงเรียนมาทำการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (3) มีความคิดเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบจากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิทธิพลทางตรงต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุดนั้นจำเป็นต้องเร่งทำการพัฒนา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาโดยตรง มีผู้บริหารการศึกษาที่มีอาชีพ และมีบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานที่เพียงพอ มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการจัดการศึกษา มีวัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่สำหรับจัดการศึกษา มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีสภาท้องถิ่นที่เห็นความสำคัญของการศึกษาและพร้อมที่จะสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระหว่างบุคลากรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการถ่ายโอนสถานศึกษา และมีผลปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เปิดโอกาสให้พนักงานส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีผลการปฏิบัติงานที่เป็นที่ยอมรับของประชาชน จะทำให้ประชาชนเกิดศรัทธาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งความศรัทธาดังกล่าวจะทำให้ประชาชนเกิด

ความเชื่อมั่นในศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพร้อมที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมและให้การช่วยเหลือในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีความสามารถที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ และจะนำไปสู่ความต้องการหรือความคาดหวังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนโรงเรียน

สำหรับข้อค้นพบที่ว่า ปัจจัยด้านประชากรผู้รับบริการมีอิทธิพลทางตรงต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรองจากปัจจัยด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นจะต้องเร่งการพัฒนาประชากรในท้องถิ่นให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาและถ่ายโอนโรงเรียน ซึ่งสามารถทำได้หลายแนวทางด้วยกัน เช่น การประชุมชี้แจง การแจกเอกสาร แผ่นพับ แผ่นปลิว วิทยุชุมชนหรือการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ในท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อเท็จจริงและประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจากการรับถ่ายโอนโรงเรียน ซึ่งเมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจแล้วก็จะทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนให้องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น รับถ่ายโอนโรงเรียนจากกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนมีความผูกพันต่อโรงเรียน เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน และทำให้ทราบถึงศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนอีกทางหนึ่งด้วย

ส่วนข้อค้นพบ ปัจจัยด้านศักยภาพ

ในการจัดการศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรองจากปัจจัยได้ประชากรผู้รับบริการนั้นจะต้องเร่งพัฒนาผู้บริหารท้องถิ่นให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา และการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา จะเห็นความสำคัญของการศึกษา มีวิสัยทัศน์ได้การศึกษา มีความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษา และมีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งพัฒนาพนักงานส่วนท้องถิ่นด้วยการให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาและการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา ตลอดจนกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการถ่าย

โอนภารกิจด้านการศึกษา นอกจากนี้จะต้องสรรหา และพัฒนาให้ผู้อำนวยการสำนัก/กองการศึกษาเป็นนักบริการการศึกษามืออาชีพ ตลอดจนบรรลุตั้งแต่บุคลากรทางการศึกษาให้เต็มตามกรอบอัตรากำลัง เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพหรือมีความพร้อมทางด้านบุคลากรสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1) ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

(1) ควรจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการศึกษาและการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาแก่พนักงานส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องจากพนักงานส่วนท้องถิ่นยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการศึกษาและการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา

(2) ควรจัดทำคู่มือประชากรในเรื่องภาษี เพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการชำระภาษี และชำระภาษีความเต็มใจถือเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนยังขาดความรู้ ความ

เข้าใจในเรื่องภาษี ไม่เห็นประโยชน์ของการชำระภาษี ทำให้รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษา

(3) ควรจัดเวทีเสวนาเพื่อหารูปแบบและแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ทั้งนี้ เนื่องจากผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน จนเป็นที่ยอมรับของประชาชน จะทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

(4) ควรจัดทำคู่มือหรือจัดการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เนื่องจากประชาชนยังมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับต่ำ หากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับที่สูงขึ้น จะทำให้ประชาชนได้รับทราบถึงศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

2) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(1) ควรวางยุทธศาสตร์การพัฒนาพนักงานส่วนท้องถิ่นให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาและการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา เพื่อให้พนักงานส่วน

ท้องถิ่นมีความรู้ความสามารถในการเตรียมความพร้อมที่จะรับถ่ายโอนโรงเรียนจากกระทรวงศึกษาธิการ หรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเอง ทั้งนี้ เนื่องจากพนักงานส่วนท้องถิ่นยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการศึกษาและการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา

(2) ควรกำหนดมาตรฐานให้ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการจัดให้มีสำนัก/กองการศึกษา พร้อมทั้งสรรหานักบริหารการศึกษา มีอาชีพและสรรหาบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพให้ครบตามกรอบอัตรากำลัง เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง ทั้งนี้ เนื่องจากมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่มีสำนักงาน/กองการศึกษา หรือไม่มีนักบริหารการศึกษา/นักวิชาการศึกษา

(3) ควรวางยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดเก็บรายได้ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษา

(4) ควรวางยุทธศาสตร์ส่งเสริม

สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้บุคลากรส่วนท้องถิ่นมีความผูกพันต่อสิ่งที่ได้ร่วมกันตัดสินใจจะได้ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังมีการบริหารจัดการที่ยึดผู้บริหารท้องถิ่นเป็นศูนย์กลาง

(5) ควรวางยุทธศาสตร์การพัฒนาสมาชิกสภาท้องถิ่นให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษากลับสมาชิกสภาท้องถิ่น เพื่อให้สภาท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการศึกษาและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐาน ทั้งนี้ เนื่องจากสมาชิกสภาท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา จึงไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา

(6) ควรวางยุทธศาสตร์การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทั้งภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการถ่ายโอนสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้พนักงานส่วนท้องถิ่นและประชาชนตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ไม่ต่อต้านและพร้อมที่จะสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนโรงเรียนจากกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

(7) ความวางยุทธศาสตร์การพัฒนาการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบผลสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับของประชาชน จะทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพในการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลถึงความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังไม่ประสบผลสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับของประชาชน

(8) ควรวางยุทธศาสตร์การพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาและการถ่ายโอนโรงเรียนแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนให้การสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนโรงเรียนจากกระทรวง

ศึกษาธิการ ทั้งนี้ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาและการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา

(9) ควรวางยุทธศาสตร์การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำให้ประชาชนได้รับทราบถึงศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความผูกพันต่อโรงเรียน จนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน และมีความเชื่อมั่นในความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ทั้งนี้ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้ประชาชนไม่ทราบถึงการดำเนินงานและศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้ประชาชนไม่ทราบถึงการดำเนินงานและศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำไปสู่การขาดความเชื่อมั่นต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าจะมีความสามารถในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือไม่

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1) ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

(1) ควรจัดการฝึกอบรมให้ผู้บริหาร

ท้องถิ่นให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา และเห็นความสำคัญของการศึกษามีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ และพร้อมที่จะรับถ่ายโอนโรงเรียนจากกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาและการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา จึงไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา

(2) ควรจัดการฝึกอบรมให้พนักงานท้องถิ่นให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจะทำให้พนักงานส่วนท้องถิ่นมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมในการรับถ่ายโอนโรงเรียนจากกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ เนื่องจากพนักงานส่วนท้องถิ่นยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการศึกษาและการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา ทำให้พนักงานส่วนท้องถิ่นยังไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะดำเนินการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการรับถ่ายโอนโรงเรียนจากกระทรวงศึกษาธิการ

(3) ควรศึกษาหารูปแบบและแนวทางในการพัฒนาให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงให้องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการรับถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษจากกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการรับถ่ายโอนจากกระทรวงศึกษาธิการ

(4) ควรศึกษาหารูปแบบ กรอบอัตรา กำลัง มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และคุณสมบัติบุคลากรตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากรูปแบบโครงสร้าง กรอบอัตรากำลัง มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และคุณสมบัติบุคลากรตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งยังไม่เหมาะสมกับบริบทในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(1) ควรวางยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้บริหารท้องถิ่น เช่น การจัดการฝึกอบรม สัมมนา หรือศึกษาดูงาน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาและการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาแก่ผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการศึกษา มีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ และ

พร้อมที่จะรับถ่ายโอนโรงเรียนจากกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา

(2) ควรสร้างเครือข่ายการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้แก่ผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนโรงเรียนจากกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารท้องถิ่นส่วนใหญ่มีภาวะผู้นำที่ไม่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง

(3) ควรกำหนดมาตรการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสำนัก/กองการศึกษา เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง ทั้งนี้ เนื่องจากมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งจัดการศึกษาโดยไม่มีสำนัก/กองการศึกษาสำหรับหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาโดยตรง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) ควรกำหนดมาตรการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสรรหานักบริหารการศึกษามีอาชีพและสรรหาบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพให้ครบตามกรอบอัตรากำลัง เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบุคลากร

สำหรับบริหารการศึกษาครบถ้วนตามกรอบ
อัตรากำลัง ทั้งนี้ เนื่องจากมีองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นหลายแห่งมีการจัดการศึกษาขั้น
พื้นฐาน แต่ไม่มีพนักงานส่วนท้องถิ่นที่เป็นการ
ศึกษานักบริหารการศึกษามีอาชีพและ
ขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

(5) ควรส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณตลอดจนทรัพยากรทางการศึกษา
ต่างๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัด
ตั้งสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาแบบคู่ขนาน
กับกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ เนื่องจาก
มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดแคลน
ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับจัดการศึกษา

(6) กรมการส่งเสริมการปกครองส่วน
ท้องถิ่นควรทำความเข้าใจร่วมกันกับกระทรวง
ศึกษาธิการ เพื่อให้สนับสนุนงานเขตพื้นที่ ผู้บริหาร
สถานศึกษา ครู รับผิดชอบและเข้าใจนโยบาย
การถ่ายโอนโรงเรียนไปสังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เนื่องจากมีการต่อต้านจาก
หน่วยงานและบุคคลดังกล่าวในหลายพื้นที่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1) ควรทำการวิจัยบุพปัจจัยของ
ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจาก
กระทรวงศึกษาธิการขององค์การบริหาร

ส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล
ทั้งนี้ เนื่องจากยังไม่มีการวิจัยบุพปัจจัยของ
ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจาก
กระทรวงศึกษาธิการขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล

2) ควรทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อ
หาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้
บริหารท้องถิ่น โดยฝ่ายกระบวนการทาง
จิตวิทยาหรือกระบวนการทางพฤติกรรม
ศาสตร์ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีภาวะผู้นำที่เอื้อ
ต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ เนื่องจากยังไม่มี
การวิจัยเชิงทดลองเพื่อหาแนวทางในการ
พัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารท้องถิ่นให้เอื้อ
ต่อการเปลี่ยนแปลง โดยผ่านกระบวนการทาง
จิตวิทยา กระบวนการทางพฤติกรรมศาสตร์

3) ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อ
หารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ทั้งนี้ เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถ
แก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการ
ของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง แต่
รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร จึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ

4) ควรทำการวิจัยปัจจัยของการเมืองที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปัจจัยทางการเมืองที่ส่งผลต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางการเมือง

5) ควรทำการวิจัยประเมินคุณภาพของสถานศึกษาที่ถ่ายโอนมาจากสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ เนื่องจาก การถ่ายโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการมาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ทวีศักดิ์ คำรักษ์ และคณะ (2542). **การกระจายอำนาจการศึกษาให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล**. รายงานการศึกษากลุ่มของการฝึกอบรมหลักสูตร นบส . 1 รุ่น 28 วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนัก ก.พ.
- ประภาพรณ ไชยวงศ์. (2544). **การวิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา**. วิทยานิพนธ์ คด. (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริธรรม จันทพันธ์. (2544). **ความพร้อมในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดยะลา**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมหวัง คันธรส. (2543). **การศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่**. เชียงใหม่ : ม.ป.ท.

- สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเสิงสาง. (2545). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. นครราชสีมา : สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเสิงสาง.
- สำราญ ชวนวัน. (2546). **การศึกษาศักยภาพการส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตตรวจราชการที่ 4**. ราชบุรี : สำนักงานตรวจสอบราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 4.
- สำรี เก่งทอง. (2543). **การศึกษาความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตตรวจราชการที่ 5 ต่อการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา**. ราชบุรี : สำนักพัฒนา การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษาที่ 5.
- สุรพล ทองชาติ. (2543). **การศึกษาความพร้อมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส**. ยะลา : สำนักพัฒนา การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษาที่ 2.
- สุวรรณ พินิตานนท์. (2546). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์กรบริหารส่วนตำบล**. กรุงเทพฯ : อสารักขาตินแดน.
- _____. (2551). **การอุดหนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียน สพฐ**. กรุงเทพฯ : สำนักประสานและพัฒนากิจการจัดการศึกษาท้องถิ่น.
- Fitzgerald, T.H. (1988). **Can change in organizational culture really be managed? Organizational Dynamics, Vol. 17** p 4-15.
- Glidewell, J.C (1986). **Corporate cultures : Research implications for human resource development**. Alexandria, VA : American Society for Training and Development.
- Harvey, D.F., and Wald, R.A. (1989). **Changing an organizational culture**. Proceeding, Southern management Association.
- Joreskog. K.G. & Sorbom. D. (1993). **Lisrel 8 : Structural Equation Modeling with the Simplis command language**. Chicago : Software International.
- Kotter, J.P. and Schlesinger, L.A. (1979, March-April). **Choosing strategies for change**. Harvard Business Review. Vol. 57 No. 2 p. 106.

